

הצעת חוק מטעם הממשלה:

הצעת חוק מניעת מפגעי אסבסט, התשס"ט - 2009

פרק א - כללי

1. מטרה
מטרת חוק זה היא למנוע מפגעים סביבתיים הנגרמים על ידי אסבסט ולטפל בהם על ידי קביעת הוראות בדבר איסור שימוש חדש באסבסט, הפסקת השימוש הקיים באסבסט פריך, צמצום חשיפה של הציבור לאסבסט, רישוי העוסקים באסבסט, ומתן הוראות וסמכויות להסרת מפגעי אסבסט.
2. הגדרות
"אסבסט" – מינרל טבעי סיבי מקבוצת האסבסט, לרבות אמוסייט (Amosite), קריזוטייל (Chrysotile), קרוסידוליט (Crocidolite), אנתופיליט (Anthophyllite), טרמוליט (Tremolite), אקטינוליט (Actinolite), שריכוזו עולה על אחוז אחד ממשקלו או מנפחו של החומר, בכל מופע, הרכב או שימוש;
"אסבסט פריך" – אסבסט שניתן לפירור, כתישה או צמצום לאבקה על ידי מגע ידני, כאשר הוא במצב יבש, לרבות אסבסט צמנט שנפגע במידה שהפכה אותו לפריך;
"אסבסט צמנט" - מוצר קשיח העשוי תערובת של אסבסט, מלט ומים;
"בדיקת מעבדה" – בדיקת מעבדה לנוכחות סיבי אסבסט בדגימת אוויר או בדגימת צובר;
"דגימת אוויר" – נטילת דגימה לצורך בדיקת נוכחות סיבי אסבסט באוויר;
"דגימת צובר" – נטילת דגימה לצורך בדיקת נוכחות סיבי אסבסט בחומר או במוצר;
"הוועדה הטכנית לאבק מזיק" או "הוועדה" – הוועדה הטכנית לאבק מזיק שהוקמה לפי סעיף 3;
"כלי רכב" – רכב מנועי, כהגדרתו בפקודת התעבורה [נוסח חדש]¹, החייב ברישום או ברשיון רכב, וכן רכב של צבא הגנה לישראל ושל משטרת ישראל, לרבות רכב קרבי ורכב קרבי משוריין;

¹ דמ"י מס' 7, עמ' 173.

"מבנה ציבור" – לרבות כל אחד מאלה:

- (1) מוסד לימוד, בין בבעלות פרטית ובין בבעלות ציבורית;
- (2) מקום המשמש ציבור בפעילויות חינוך, תרבות, ספורט, העשרה, פנאי ובכלל זה תיאטרון, בית קולנוע, אולם כנסים, בריכת שחיה, מועדון, מינהל קהילתי, ספרייה, אולם אירועים, מסעדה, פארק, גן ציבורי;
- (3) מקום המשמש רשות ציבורית, כהגדרתה בחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998², דרך קבע, לקבלת קהל או כינוס;
- (4) מקום המשמש לאירוח, לשהייה ממושכת או ללינה, ובכלל זה – בית מלון, אכסניה, מעון, בית אבות, בית חולים, ולמעט מקום המשמש למגורים;
- (5) מקום מסחר הפתוח לקהל הרחב, ובכלל זה – מרכז קניות ושוק.

"מוצר אסבסט" – מוצר המכיל אסבסט;

"ממונה" – ממונה אסבסט שמונה לפי סעיף 27 לחוק זה;

"מנהל" – מנהל רישוי אסבסט שמונה לפי סעיף 14 לחוק זה;

"מפגע אסבסט" או "מפגע" – שחרור סיבי אסבסט לאוויר, ובכלל זה:

- (1) פליטה של אבק נראה לעין הנובע מפעילות באסבסט או במוצר אסבסט, לרבות פעולות פירוק, הריסה, שינוע, הטמנה וטיפול בפסולת;
- (2) אסבסט צמנט במצב שבור או מרוסק כתוצאה מהריסה בכלים כבדים, פיצוץ, פגעי מזג אוויר קיצוני, בלייה חמורה וכיוצא באלה;
- (3) אסבסט פריד החשוף לאוויר;
- (4) שריפה של אסבסט או מוצר אסבסט;
- (5) ערימה או מצבור של פסולת אסבסט החשופה לאוויר;

"מעבדה לאסבסט" או "מעבדה" – מקום בו מתבצעת בדיקת מעבדה;

"מתקן תעשייה" – מפעל או חלק ממנו, מתקן במפעל, וצנרת הולכה המשמשת מפעל, בין אם הם פעילים ובין אם לאו, בין אם הם מצויים בשטח המפעל, ובין מחוצה לו;

"עבודת אסבסט" – עבודה המתבצעת באסבסט, לרבות עבודת אחזקה, תיקון, פירוק, הסרה, הריסה, פינוי, חיתוך, ייצור, סילוק מפגע, שינוע, הטמנה, כיסוי, חפירה או קידוח בקרקע שהוטמן בה אסבסט, ולמעט צביעה של מוצרי אסבסט צמנט;

² ס"ח התשנ"ח, עמ' 226.

"עוסק באסבסט" – קבלן אסבסט, מפקח אסבסט, דוגם, מעבדה וסוקר אסבסט;

"פסולת אסבסט" או "פסולת" – אסבסט או מוצר אסבסט שאינו משמש לייעודו, בין מחמת שהתיישן, פורק, נפגע או נשבר, פסולת מוצרים או חלקי מוצרים, וכן חפצים שזוהמו בסיבי אסבסט;

"פקח" – פקח שמונה לפי סעיף 34;

"קבלן אסבסט" או "קבלן" – קבלן אסבסט צמנט וקבלן אסבסט פריד;

"שימוש קיים" – אסבסט או מוצר אסבסט שהיה מצוי בשימוש או מותקן במבנה לפני תחילתו של חוק זה;

"שימוש תעשייתי" – שימוש באסבסט פריד לצורך בידוד תרמי בדוודים, צנרת, אטמים וכיוצא באלה, במתקן תעשייה;

"השר" – השר להגנת הסביבה;

3. הוועדה הטכנית (א) השר ימנה וועדה טכנית לאבק מזיק, וזה הרכבה - לאבק מזיק

(1) שני נציגים של המשרד להגנת הסביבה, שאחד מהם יהיה היושב ראש;

(2) שני נציגים של אגף הפיקוח על העבודה במשרד התעשייה המסחר והתעסוקה;

(3) נציג של משרד הבריאות;

(4) נציג המוסד לבטיחות וגיהות שהוקם לפי חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד – 1954³;

(5) נציג צבא ההגנה לישראל;

(6) נציג ציבור בעל רקע בתחום עיסוקה של הוועדה, שימנה השר בהתייעצות עם ארגונים סביבתיים הפעילים בתחום;

(7) לכל היותר שלושה מומחים בתחום האסבסט, שימונו על ידי השר.

(ב) הוועדה תקבע לעצמה את סדרי עבודתה ודיוניה.

³ ס"ח התשי"ד, עמ' 164.

תפקידי הוועדה הטכנית לאבק מזיק

4. (א) תפקידי הוועדה לעניין אסבסט הם -

(1) לייעץ למנהל בדבר -

(א) נקיטת אמצעי משמעת לגבי עוסק באסבסט;

(ב) מתן פטור לסוגי עבודות אסבסט-צמנט;

(ג) קביעת אמות מידה לגבי ניסיון נדרש לשם קבלת רשיון קבלן או מפקח אסבסט;

(ד) הוכחת בקיאות לפי הוראות סעיף 18(2)(ד);

(ה) מתן רשיונות למעבדה ולדוגם;

(ו) כל עניין אחר, לפי בקשת המנהל.

(2) לתת הסכמתה לגבי -

(א) אישור שימוש באסבסט פריך לפי סעיפים 9(ד), 10(ד) ו-67(ב);

(ב) אישור עבודת אסבסט פריך לפי סעיף 29(ג);

(ג) חידוש רשיון מפקח אסבסט לפי סעיף 65(א)(2).

(ב) תפקידי הוועדה לעניין אסבסט וחומרים היוצרים אבק מזיק ועלולים לגרום למחלות ריאה או נזק בריאותי אחר, והמנויים בתוספת השנייה לחוק זה הם -

(1) מתן הנחיות והמלצות מקצועיות בדבר שימוש בחומר, ביצוע עבודה, מיגון והדרכת עובדים, סילוק מפגעים;

(2) להמליץ למנהל בדבר אישור שיטות לנטילת דוגמאות של חומר ובדיקתן במעבדה;

(3) לייעץ למנהל בדבר הסמכת מעבדות.

5. (א) הוועדה רשאית למנות מבין חבריה ועדות משנה קבועות ולהאציל להן את סמכויותיה לפי סעיפים 4(א)(1), 4(א)(1)(ד), 4(א)(1)(ה), 4(א)(2), 4(ב)(2) ו- (3), וכן ועדות משנה לעניינים מסוימים.

(ב) ועדת משנה תדווח לוועדה על החלטותיה בסמוך לאחר קבלתן.

(ג) חבר הוועדה, ובכלל זה כל חבר בוועדת המשנה, רשאי לדרוש בכתב שיתקיים דיון במליאת הוועדה על החלטת ועדת משנה, בתוך שבעה ימים מקבלת הדיווח על ההחלטה.

פרק ב' – איסור ותנאים לשימוש באסבסט

6. איסור שימוש באסבסט
(א) לא ייצר אדם, לא ייבא, לא ייצא, לא ימכור ולא ימסור לאחר, אסבסט, מוצר אסבסט, או פסולת אסבסט, אלא לצורך הטמנה כאמור בסעיף 32.

(ב) לא יתקין אדם אסבסט, פסולת אסבסט או מוצר אסבסט ולא יבנה באסבסט, במוצר אסבסט, או בפסולת אסבסט, בין אם לשימוש חדש ובין לצורך תיקון, שיפוץ או חידוש לשימוש קיים.

7. שימוש תעשייתי קיים באסבסט פריך
(א) בעל מתקן תעשייה יערוך וישמור מיפוי ורישום מעודכן בכל עת, של כל שימוש תעשייתי קיים במתקן שבבעלותו, אשר יכלול את סוג האסבסט, הערכת כמותו ומצבו.

(ב) שימוש תעשייתי קיים יסומן בסימון "a" על גבי כל מתקן המצוי בתחומי מפעל, ובתוכניות המפעל.

(ג) נמצא כי אסבסט פריך במתקן תעשייה שהוא שימוש תעשייתי קיים חשוף לאוויר ללא חיץ מלא, יפעל בעל המתקן כמפורט להלן -

(1) אם המתקן אינו פעיל – יסגור את המתקן באופן שימנע כל אפשרות לשחרור הסיבים מחוץ לתחום המתקן, וימנע כניסת אנשים לתוך המתקן עד להסרת האסבסט הפריך;

(2) אם המתקן פעיל – יפעל באופן מידי להסרת האסבסט הפריך מהמתקן או לתיקון החיץ בין האסבסט הפריך והאוויר, בהתאם להוראות חוק זה; ורשאי הוא להפסיק את פעולת המתקן ולנהוג כאמור בסעיף קטן (1).

(ד) בעל מתקן תעשייה יפסיק שימוש תעשייתי קיים בתוך 10 שנים מיום תחילתו של חוק זה, והאסבסט הפריך יוסר מהמתקן בהתאם להוראות חוק זה בתוך שנה לאחר הפסקת השימוש כאמור.

(ה) בסעיף זה "בעל מתקן תעשייה" – לרבות חוכר לדורות, או בעל זכות לקבל חכירה לדורות.

8. שימוש קיים באסבסט בכלי רכב
בעל כלי רכב יסיר אסבסט, המותקן בכלי הרכב, בין כרפידות בלמים, בין כבידוד תרמי למרכיבי כלי הרכב, ובין למטרה אחרת, או יפסיק את השימוש בכלי רכב המכיל אסבסט כאמור, בתוך 3 שנים מיום תחילתו של חוק זה.

שימוש קיים
באסבסט פריד
במבנה ציבור

9.

(א) בעל מבנה ציבור יערוך מיפוי ורישום של כל שימוש קיים באסבסט פריד במבנה שבבעלותו, אשר יכלול את סוג האסבסט, הערכת כמותו ומצבו, בהתאם להוראות חוק זה, וידווח למנהל על הימצאות האסבסט לאלתר.

(ב) נמצא כי אסבסט פריד מצוי במבנה ציבור -

(1) אם קיים חיץ אטום בין האסבסט הפריד לבין חלל המבנה – יפעל בעל המבנה למניעת חשיפה של הציבור לסיבי האסבסט, תוך ביצוע פעולות תחזוקה, שילוט, ודיגום במצב שגרה וביצוע פעולות בעת פגיעה בחיץ או באסבסט, לפי הוראות התוספת הראשונה;

(2) אם אין חיץ אטום בין האסבסט הפריד לבין חלל המבנה – יסגור בעל המבנה את המקום לאלתר, באופן שימנע כל אפשרות לשחרור הסיבים מחוץ למקום, וימנע כניסת אנשים לתוכו עד להסרת האסבסט הפריד.

(3) על אף האמור בסעיף קטן (2), רשאי המנהל, בהסכמת הוועדה, לתת לבעל מבנה ציבור אישור להמשך השימוש במבנה לתקופה שיקבע ואשר לא תעלה על שנה, ולהתנות את האישור בתנאים, ובלבד שבעל מבנה הציבור הגיש לו בקשה מנומקת בכתב בתוך חודש ימים מיום שנמצא כי קיים במבנה אסבסט פריד.

(ג) בעל מבנה ציבור יפסיק שימוש קיים באסבסט פריד בתוך 10 שנים מיום תחילתו של חוק זה, והאסבסט יוסר מהמבנה, בהתאם להוראות חוק זה, בתוך שנה לאחר הפסקת השימוש האמור.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ג), רשאי המנהל, בהסכמת הוועדה, לתת לבעל מבנה ציבור אישור להמשך השימוש במבנה מבלי שהסיר את האסבסט, לתקופה שיקבע, ולהתנות את האישור בתנאים, אם התקיימו כל אלה -

(1) בעל מבנה הציבור הגיש לו בקשה מנומקת בכתב בתוך שלוש שנים מיום תחילתו של חוק זה;

(2) מתקיימים במבנה, להנחת דעתו של המנהל, התנאים האמורים בסעיף קטן (ב)(1);

(3) הוא שוכנע כי המבנה אינו מהווה סיכון לציבור רחב וכי לא מתקיימות בו פעילויות העלולות להביא לשחרור סיבי אסבסט, וכי בנסיבות העניין ייגרם נזק חמור אם לא יינתן האישור;

(ה) ניתן לבעל מבנה ציבור אישור המנהל להמשך השימוש, יפעל בעל מבנה ציבור בהתאם להוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב), וידווח למנהל על כל שינוי במצב המבנה, במצב האסבסט ובשימוש במבנה.

(ו) בסעיף זה "בעל מבנה ציבור" – לרבות חוכר לדורות, או בעל זכות לקבל חכירה לדורות.

10. שימוש קיים באסבסט צמנט (א) רשאי אדם להמשיך שימוש קיים באסבסט צמנט כל עוד האסבסט לא נפגע על ידי שריפה, קריסת המבנה, הריסה בכלים כבדים, על ידי נזקי טבע וכיוצא באלה.

(ב) בעל מבנה ציבור המכיל אסבסט צמנט יחזיק את האסבסט במצב תקין ויבצע פעולות תחזוקה אלה:

(1) ביצוע בדיקות ויזואליות מדי שלושה חודשים לתקינות האסבסט, ואם האסבסט צבוע – מדי שנה;

(2) רישום של ממצאי הבדיקות כאמור בסעיף-קטן (1) ושל כל פעולה או אירוע הכרוכים באסבסט שבמבנה; בעל המבנה יפרסם את הרישום האמור במקום גלוי ובולט לעין במבנה.

(3) צביעה של אסבסט צמנט;

לצורך ביצוע פעולות התחזוקה יכין בעל מבנה ציבור נוהל תחזוקה מפורט ומעודכן.

(ג) נמצא כי מעל לשליש מכמות אסבסט צמנט המותקן במבנה ציבור בשימוש קיים אינו במצב תקין, ידווח בעל מבנה הציבור לממונה על ממצאי הבדיקה, בתוך חודש מביצועה, ויפעל בהתאם להוראות הממונה.

(ה) בסעיף זה "בעל מבנה ציבור" – לרבות חוכר לדורות, או בעל זכות לקבל חכירה לדורות.

11. חובות רשות מקומית לצורך קיום חובותיה לפי סעיפים 9 ו-10, תיעזר רשות מקומית בסוקר אסבסט.

פרק ג' – עיסוק באסבסט

- עיסוק באסבסט 13. לא יעסוק אדם באסבסט אלא בהתאם להוראות חוק זה.
- מנהל רישוי אסבסט 14. השר להגנת הסביבה ימנה מנהל רישוי אסבסט מבין עובדי משרדו, והוא יהיה מוסמך לבצע תפקידים אלה -
- (1) מתן אישור להמשך שימוש קיים באסבסט פריך לפי סעיפים 9(ד), 10(ד) ו-65(ב);
- (2) מתן רישיונות ואישורים לעיסוק באסבסט, ביטולם ונקיטת אמצעי משמעת;
- (3) מתן אישור לעריכת קורס הכשרה לעוסקים באסבסט, ועריכת בחינות;
- (4) מתן אישור להטמנת פסולת;
- (5) מתן פטור מקבלת אישור לסוגי עבודות אסבסט צמנט לפי הוראות סעיף 28(ה), וכן לפטור מחובת ביצוע עבודת אסבסט או חלק ממנה על ידי קבלן אסבסט;
- (6) מתן הוראות כלליות בדבר השימוש באסבסט, ביצוע עבודת אסבסט, טיפול במפגעים וכיוצא באלה, וכן קביעת אמות מידה לצורך יישום הוראות החוק, בהתאם להמלצות הוועדה והנחיותיה.
- סוגי רישיונות 15. אלה סוגי רישיונות לעוסקים באסבסט -
- (1) קבלן אסבסט צמנט – אשר רשאי לבצע עבודת אסבסט צמנט;
- (2) קבלן אסבסט פריך – אשר רשאי לבצע עבודת אסבסט;
- (3) מפקח אסבסט – אשר רשאי לפקח על ביצוע עבודת אסבסט פריך על ידי קבלן אסבסט;
- (4) סוקר אסבסט – כאמור בסעיף 20;
- (5) מעבדה – כאמור בסעיף 21;
- (6) דוגם אסבסט – כאמור בסעיף 22.
- תפקידי קבלן ומפקח 16. (א) קבלן אסבסט צמנט אחראי כי עבודת אסבסט צמנט תבוצע בהתאם להוראות סעיפים 26, 30, 31, 33 ו-38 לחוק זה ובהתאם לאישור הממונה, ובכלל זה -

(1) יכין תכנית לביצוע עבודת אסבסט צמנט ויגיש אותה לאישור הממונה ;

(2) ינהל את ביצוע העבודה ויפקח על ביצועה על ידי עובדיו ;

(3) ידווח לממונה על סיום העבודה.

(ב) קבלן אסבסט פריך אחראי כי עבודת אסבסט תבוצע בהתאם להוראות סעיפים 26, 30, 31, 33 ו- 38 לחוק זה, ובהתאם לאישור הממונה, ובכלל זה יפקח על ביצוע העבודה על ידי עובדיו.

(ג) מפקח אסבסט אחראי כי עבודת אסבסט תבוצע בהתאם להוראות סעיפים 26, 30, 31, 33 ו- 38 לחוק זה, ובהתאם לאישור הממונה, ובכלל זה -

(1) יכין תכנית לביצוע עבודת אסבסט ויגיש אותה לאישור הממונה ;

(2) ינהל את ביצוע העבודה ויפקח על ביצוע העבודה על ידי קבלן אסבסט ועובדי הקבלן ;

(3) ידווח לממונה על סיום העבודה.

(ד) קבלן אסבסט ומפקח אסבסט אחראים, ביחד ולחוד, על קיום הוראות חוק זה לעניין עבודת אסבסט, בכפוף לתפקידיהם לפי חוק זה.

(ה) קבלן אסבסט לא יעסיק מפקח אסבסט בפיקוח על עבודת אסבסט שהוא מבצע, ומפקח אסבסט לא יעסיק קבלן אסבסט בביצוע עבודת אסבסט שהוא מפקח על ביצועה.

תנאים למתן רישיון 17. (א) המנהל ייתן רישיון קבלן אסבסט, למי שהתקיימו בו תנאים אלה - קבלן אסבסט

(1) הוא תושב ישראל או תאגיד רשום בישראל ;

(2) הוא רשום בפנקס הרישום לעבודות הנדסה בנאיות לפי חוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות, התשכ"ט - 1969⁴ (להלן - "חוק רישום קבלנים"), או ששר השיכון פטר אותו מתחולת חוק רישום קבלנים לפי הוראות סעיף 14א לאותו חוק ;

(3) מתקיימים בו התנאים של עובד אחראי לפי סעיפים 18 ו- 23(א) לחוק או שהוא מעסיק באופן קבוע, ובשכר, עובד אחראי כאמור ;

⁴ ס"ח התשכ"ט, עמ' 570.

(4) הוא לא הורשע בעבירה אשר מפאת מהותה, חומרתה, או נסיבותיה, אין זה ראוי שיינתן לו רשיון לעסוק באסבסט.

(ב) חדל להתקיים תנאי מן התנאים הקבועים בסעיף קטן (א) לעיל -

(1) יודיע הקבלן על כך למנהל;

(2) הקבלן לא יהיה רשאי להמשיך לעסוק באסבסט, ורשיונו יותלה עד שיוכח למנהל כי התנאים למתן הרשיון מתקיימים במלואם.

עובד אחראי 18. לעניין הוראות סעיף 17(א)(3) לחוק זה -

(1) התנאים הנדרשים לעובד אחראי של קבלן אסבסט צמנט הם כל אלה -

(א) הוא תושב ישראל;

(ב) הוא בעל ניסיון בביצוע עבודות בניה בהיקף, במשך או בטיב, כפי שיוורה המנהל, בהתייעצות עם הוועדה;

(ג) הוא השתתף בקורס הכשרה לקבלני אסבסט, שהוכר על ידי המנהל לפי הוראות חוק זה;

(ד) הוא עמד בבחינה שערך המנהל לפי הוראות חוק זה;

(ה) הוא לא הורשע בעבירה אשר מפאת מהותה, חומרתה, או נסיבותיה אין זה ראוי שיהיה עובד אחראי של עוסק באסבסט.

(2) התנאים הנדרשים לעובד אחראי של קבלן אסבסט פריד הם, בנוסף לאמור בסעיף קטן (1), תנאים אלה -

(א) הוא שימש כעובד אחראי של קבלן אסבסט צמנט במשך שנה;

(ב) במסגרת עבודתו אצל קבלן אסבסט צמנט – ביצע עשר עבודות אסבסט צמנט;

(ג) הוא בעל ניסיון בביצוע עבודות אסבסט פריד, בהיקף, במשך או בטיב, כפי שיוורה המנהל, בהתייעצות עם הוועדה;

(ד) הוא הוכיח בקיאות בדרישות המקצועיות הכרוכות בביצוע עבודת אסבסט פריד; ובכלל זה הערכת מידת הצלחתו בביצוע עבודות אסבסט בעבר.

תנאים למתן רישיון 19. המנהל ייתן לאדם רישיון מפקח אסבסט, בתנאים אלה -
מפקח אסבסט

(1) הוא בעל תואר בוגר בתחומי ההנדסה, מדעי הטבע, מדעי הסביבה או מדעי הרפואה, שניתן מאת מוסד להשכלה גבוהה, שהוכר לפי חוק המועצה להשכלה גבוהה, תשי"ח-1958⁵, או תואר אקדמי מאת מוסד להשכלה גבוהה מחוץ לישראל שהגוף להערכת תארים אקדמיים במשרד החינוך קבע כי הוא שקול לתואר אקדמי ישראלי;

(2) התקיימו בו תנאים של עובד אחראי לפי סעיף 18.

20. סוקר אסבסט (א) המנהל יתן רשיון סוקר אסבסט לאדם שעבר קורס הכשרה ובחינה בהתאם להוראות סעיפים 18(1)(ג) ו-(ד).

(ב) סוקר אסבסט יהיה רשאי לפקח על ביצוע עבודת אסבסט מטעם בעל נכס, מזמין העבודה או רשות מקומית, ליטול דגימת צובר, ולתת חוות דעת על מצב אסבסט בנכס והמלצות לטיפול בו.

21. רישיון למעבדה (א) המנהל, בהתייעצות עם הוועדה, ייתן רישיון למעבדה לביצוע בדיקות מעבדה, או חלק מהן, בתנאים שיקבע, ואם התקיימו כל אלה:

(1) המבקש הוא תושב ישראל או תאגיד הרשום בישראל;

(2) המבקש מחזיק במקום, באמצעים ובמכשור מתאימים לעריכת בדיקות מעבדה, כפי שיקבע השר;

(3) המבקש ומנהל המעבדה לא הורשעו בעבירה אשר מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין זה ראוי שיינתן לו רישיון;

(4) לפחות אחד מעובדי המעבדה הוא בעל השכלה מקצועית, הכשרה וניסיון מתאימים לביצוע הבדיקות, כפי שקבע השר;

(ב) תוקפו של רישיון למעבדה הוא לחמש שנים, והוא יחודש בתנאים הקבועים בסעיף קטן (א), ובתנאים נוספים שייקבעו בתקנות.

(ג) המנהל, בהתייעצות עם הוועדה, רשאי לקבוע אמות מידה להכרה במעבדה מחוץ לישראל, לצורך ביצוע בדיקת מעבדה.

22. רישיון לדוגם אסבסט (א) המנהל, בהתייעצות עם הוועדה, ייתן רישיון לדוגם אסבסט, בתנאים שיקבע, לשם עיסוק בביצוע דגימת אוויר, אם התקיימו בו כל אלה:

(1) המבקש הוא תושב ישראל;

(2) המבקש לא הורשע בעבירה אשר מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין זה ראוי שיינתן לו רישיון;

⁵ ס"ח התשי"ח, עמ' 261.

(3) הוא בעל השכלה מקצועית, הכשרה וניסיון מתאימים לביצוע הבדיקות כפי שיקבע השר ;

(4) הוא עובד במעבדה שיש לה רשיון כאמור בסעיף 21.

(ב) תוקפו של רישיון לדוגם מעבדה הוא לחמש שנים, והוא יחודש בתנאים שייקבעו בתקנות.

23. תנאים ברשיון, תקופת רישיון וחידושו
(א) רישיון קבלן, רישיון מפקח ורשיון סוקר יינתנו לתקופה של שנתיים, וניתן יהיה לחדשם בתנאים אלה -

(1) התקיימו בבעל הרישיון כל התנאים למתן הרישיון הקבועים בסעיפים 17, 19 או 20, לפי העניין ;

(2) העובד האחראי של בעל רישיון קבלן אסבסט או בעל רישיון מפקח אסבסט, לפי העניין, השתתף במהלך תקופת הרישיון ביום רענון לפי הוראות חוק זה, ועמד בבחינת חידוש הרישיון.

(ב) המנהל רשאי להתנות רשיון קבלן ורשיון מפקח בתנאים שיקבעו ברשיון.

(ג) השר רשאי לקבוע בתקנות כללים ותנאים נוספים לחידוש רישיון.

24. סירוב לחדש רישיון, ביטול רישיון, הגבלתו או התלתו
(א) המנהל רשאי, בהתייעצות עם הוועדה, לסרב לחדש רישיון, לבטל רישיון, וכן להגבילו או להתלותו לתקופה של שנה, בתנאים שיראה לנכון, או לרשום התראה לעוסק באסבסט, אם התקיים לגביו אחד מאלה, והכל לאחר שנתן למבקש או לבעל הרישיון הזדמנות לטעון את טענותיו :

(1) לא התקיימה או חדלה להתקיים הוראה מהוראות לפי סעיף 17, 18, 19, 20, 21 או 22, לפי העניין ;

(2) הוא הפר תנאי מהותי מתנאי הרישיון שקבע המנהל ;

(3) הרישיון ניתן על יסוד מידע כוזב, חלקי או מטעה ;

(4) בית המשפט קבע כי מבקש הרישיון או בעל הרישיון הפר הוראה לפי חוק זה ;

(5) הוא מסר למנהל או לממונה מידע כוזב, חלקי או מטעה במסגרת עבודתו כעוסק באסבסט ;

(6) הוא הפר תנאי מתנאי אישור עבודת אסבסט, גילה חוסר מקצועיות או רשלנות במסגרת עבודתו כעוסק באסבסט ;

(7) מבקש הרישיון או בעל הרישיון הורשע בעבירה אשר מפאת מהותה, חומריתה או נסיבותיה מן הראוי לסרב להעניק רישיון, לבטלו או להתלותו.

(ב) היה למנהל יסוד סביר להניח כי עוסק באסבסט הפר הוראות חוק זה או הוראות חוק אחר בקשר עם עיסוקו באסבסט, או גילה חוסר מקצועיות או רשלנות בביצוע עבודת אסבסט, רשאי המנהל להודיע לעוסק, מנימוקים מיוחדים שיירשמו, על התלית רשיונו עד לקיום שימוע בעניינו ובלבד שתקופת ההתליה לא תעלה על שלושים יום;

רישיון שניתן לפי חוק זה אינו ניתן להעברה. 25. איסור העברת רישיון

פרק ד' – עבודות אסבסט, מפגעי אסבסט, ופסולת אסבסט

(א) לא יגרום אדם למפגע אסבסט, ולא יבצע עבודת אסבסט אלא בהתאם להנחיות, להוראות ולתנאים שניתנו לפי חוק זה. 26. איסור גרימת מפגע אסבסט

(ב) לא יבצע אדם פעולות קידוח, חיתוך, שיוף, ליטוש, ניסור, חיתוך, השחזה, שבירה וכיוצא באלה פעולות באסבסט צמנט, אלא לצורך אחזקה, ובהתאם לאישור הממונה לפי סעיף 28.

(ג) בעלים של מבנה, קרקע, מתקן תעשייה או כלי רכב, המבקש לבצע עבודת אסבסט (להלן בפרק זה – "המבקש"), בין לצורך סילוק מפגע ובין למטרה אחרת, יעסיק קבלן אסבסט ומפקח אסבסט, לפי העניין, שיש להם רישיונות מתאימים לביצוע העבודה בהתאם להוראות חוק זה, ויעשה כל שביכולתו על מנת להבטיח כי העבודה תבוצע בהתאם להוראות חוק זה. לעניין זה, "בעלים" – לרבות חוכר ושוכר;

השר להגנת הסביבה ימנה ממונה אסבסט מבין עובדי משרדו, שאלה יהיו תפקידיו - 27. ממונה אסבסט

(1) מתן הוראות לטיפול באסבסט צמנט במבנה ציבור בהתאם להוראות סעיף 10(ג);

(2) מתן אישורים לביצוע עבודות אסבסט לפי פרק זה;

(3) מתן צו סילוק אסבסט לפי סעיף 38 לחוק זה.

(א) המבקש לבצע עבודת אסבסט צמנט יגיש בקשה לממונה באמצעות בעל רישיון קבלן אסבסט צמנט. 28. אישור עבודת אסבסט צמנט

(ב) הממונה רשאי לתת אישור לבקשה, לדרוש מידע נוסף, או לסרב לבקשה, בהתחשב בהשפעות על איכות הסביבה, בריאות הציבור והעובדים, שאינם העובדים המועסקים בעבודת אסבסט, איכות הבקשה ומורכבות העבודה.

(ג) הממונה רשאי להתנות את האישור בתנאים, לעניין כל ההיבטים הכרוכים בביצוע העבודה לעניין סעיפים 26, 30, 31, 32 ו-38.

(ד) היתה העבודה כרוכה בסילוק מפגע, רשאי הממונה לקבוע כי העבודה תבוצע על ידי קבלן אסבסט פריך או על ידי קבלן אסבסט צמנט בפיקוח מפקח אסבסט, מנימוקים שיירשמו.

(ה) על אף האמור בסעיף זה, רשאי המנהל, בהתייעצות עם הוועדה, לתת פטור מקבלת אישור לסוגי עבודות אסבסט צמנט בהתחשב בהיקף העבודה, מורכבותה ומידת הסיכון לציבור ולסביבה הכרוכה בביצועה.

29. אישור עבודת אסבסט פריך (א) המבקש לבצע עבודת אסבסט פריך יגיש בקשה לממונה באמצעות בעל רישיון מפקח אסבסט.

(ב) עבודת אסבסט פריך תבוצע על ידי קבלן אסבסט פריך בפיקוח מפקח אסבסט.

(ג) הממונה רשאי, בהסכמת הוועדה, לתת אישור לבקשה ולהתנות אותה בתנאים לעניין כל ההיבטים הכרוכים בביצוע העבודה לעניין סעיפים 26, 30, 31, 32 ו-38, לדרוש מידע נוסף, או לסרב לבקשה, בהתחשב בהשפעות על איכות הסביבה, בריאות הציבור והעובדים, איכות הבקשה ומורכבות העבודה; לענין זה, הסכמת הוועדה תהיה רק לגבי עבודות אסבסט פריך המוטמן בקרקע, או אסבסט פריך במתקן תעשייה, או אסבסט פריך ששימש לבידוד.

30. ביצוע עבודת אסבסט (א) עבודת אסבסט תבוצע על ידי קבלן בעל רישיון המתאים לסוג העבודה, בהתאם לאישור הממונה, ובכלל זה יעשה את הפעולות המפורטות להלן -

(1) תיחום וגידור אזור העבודה;

(2) יידוע ציבור המשתמשים באזור העבודה ובקרבתו בדבר ביצוע העבודה המתוכנן, אזהרה והנחייה בדבר כללי התנהגות מתאימים;

(3) שילוט המתחם בשלטי אזהרה למניעת כניסת בני אדם שאינם מורשים לאזור העבודה לפני תחילת העבודה ועד סיום העבודה;

(4) יישום חומר מלכד על אסבסט, מוצרי אסבסט ופסולת אסבסט באזור העבודה;

- (5) פירוק, פינוי והסרה של אסבסט ופסולת אסבסט באופן שימנע יצירת אבק הנראה לעין;
- (6) איסוף כל פסולת אסבסט באופן שלא תיוותר פסולת בכל אזור העבודה;
- (7) ניקוי איזור העבודה, חלקי מבנה, מיתקנים וחפצים שאינם עשויים אסבסט, המצויים באזור העבודה, מסיבי אסבסט;
- (8) עטיפת פסולת האסבסט באריזה כפולה ואטומה באופן שימנע דליפה או שחרור ממנה, וסימון האריזה;
- (9) פינוי הפסולת לאתר הטמנה מאושר לפי הוראות חוק זה;
- (10) ביצוע דגימות אוויר באזור העבודה. הממונה רשאי לקבוע את היקף ואופן הביצוע של דגימות אוויר, או לפטור מבקש מחובת ביצוע.
- (ב) סיום עבודת אסבסט יהיה לאחר פינוי כל האסבסט מאתר העבודה, לאחר הטמנת האסבסט בהתאם להוראות חוק זה, ולאחר קבלת תוצאות דגימת אוויר ובדיקת מעבדה המעידות על ניקיונו של אתר העבודה מסיבי אסבסט, והכל בכפוף לאישור העבודה שניתן על ידי הממונה לפי סעיפים 28 או 29 לחוק זה, לפי העניין.
- (ג) קבלן אסבסט יבצע עבודה באופן שימנע סיכון לציבור, תוך שימוש בציוד ובמכשור מתאימים לעבודה.
31. שינוע אסבסט (א) לא ישנע אדם אסבסט, אלא אם האסבסט עטוף וארוז באופן המונע פיזור אבק, ברכב סגור הנושא שילוט אזהרה.
- (ב) בנוסף לאמור בסעיף קטן (א), שינוע אסבסט פריך יעשה על ידי בעל רישיון מוביל לפי חוק שירותי הובלה, התשנ"ז – 1997.⁶
- (ג) על אף האמור בסעיפים 13 ו-30, רשאי אדם לשנע אסבסט גם אם אין בידו רישיון עוסק באסבסט.
32. הטמנת אסבסט (א) מפעיל אתר פסולת לא יטמין פסולת אסבסט באתר, אלא לאחר קבלת אישור המנהל, ויפעיל את האתר בהתאם לאישור ולתנאיו.

⁶ ס"ח התשנ"ז, עמ' 222.

(ב) הטמנת אסבסט באתר פסולת תהיה באזור נפרד, מגודר ומסומן של האתר המיועד להטמנת פסולת אסבסט בלבד, כך שתשתיות האתר ימנעו מעבר פסולת ותשטיפים בין אזור הטמנת פסולת אסבסט לבין אזורים אחרים באתר, וכן ימנעו התפשטות שריפות בין פסולת האסבסט לבין פסולת אחרת המוטמנת באתר.

(ג) פריקת פסולת אסבסט באתר פסולת, הטמנתה וכיסויה ייעשו באופן שימנע קריעה של אריזת הפסולת או פליטה של אבק הנראה לעין.

(ד) על אף האמור בסעיפים 13 ו-30, רשאי מפעיל אתר פסולת להטמין פסולת גם אם אין בידו רשיון עוסק באסבסט, ובלבד שהוא מעסיק אדם שהתקיימו בו התנאים של עובד אחראי לפי סעיף 18.

(ה) בסעיף זה "אתר פסולת" – מקום המשמש להטמנת פסולת.

33. (א) נוצר מפגע אסבסט, חייב כל אדם שגרם למפגע או שהמפגע נגרם במקום שבבעלותו או בהחזקתו, לדווח לממונה על קיום המפגע, וכן לפעול לאלתר וככל שביכולתו על מנת -

טיפול במפגע
אסבסט

(1) למנוע יצירת אבק, ובכלל זה להפסיק את הפעילות הגורמת למפגע;

(2) למנוע כניסה של בני אדם לאזור המפגע, למעט מי שכניסתו נדרשת לצרכי פיקוח, הצלה או טיפול במפגע, ובכלל זה – להפסיק כל פעילות המתקיימת במבנה ולא לחדשה עד לסילוק המפגע;

(3) למנוע הוצאת כל חפץ, מיתקן או ציוד מאזור המפגע עד לסילוק המפגע;

(ב) נגרם מפגע אסבסט במקום שבבעלותו או בהחזקתו של אדם, יגיש לממונה, מוקדם ככל האפשר, בקשה לאישור עבודת אסבסט לצורך סילוק המפגע בהתאם להוראות סעיפים 28 או 29, לפי העניין, ויפעל בהתאם לאישור הממונה ולתנאיו; ככל שהמפגע נגרם עקב פעולתו של אחר, חייב גורם המפגע לשאת בהוצאות הטיפול במפגע שהוציא בעל הנכס או המחזיק בו.

פרק ה' – אמצעי פיקוח ועונשין

סימן 1: פיקוח

34. השר רשאי להסמיך, מבין עובדי המדינה, פקחים בסמכויות לפי חוק זה, כולן או חלקן, ובלבד שהתקיימו בו כל אלה -

מינוי פקחים

(1) משטרת ישראל הודיעה, לא יאוחר משלושה חודשים מיום קבלת פרטי העובד, כי היא אינה מתנגדת להסמכתו מטעמים של ביטחון הציבור, לרבות בשל עברו הפלילי;

(2) הוא קיבל הכשרה מתאימה, כפי שהורה השר, בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי חוק זה, בהסכמת השר לביטחון הפנים;

(3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים, כפי שהורה השר, בהסכמת השר לביטחון הפנים.

סמכויות פקח 35. לשם פיקוח על ביצוע הוראות חוק זה, רשאי הפקח -

(1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג בפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

(2) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך שיש בהם כדי להבטיח או להקל את ביצוע ההוראות לפי חוק זה; בפסקה זו, "מסמך" – לרבות פלט, כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995⁷;

(3) לערוך בדיקות או מדידות או ליטול דוגמאות של חומרים; כן יהיה רשאי למסור את המדידות והדוגמאות למעבדה, לשמור אותן או לנהוג בהן בדרך אחרת;

(4) פקח רשאי להורות לאדם להימנע מביצוע פעולות או לקבוע את דרך הביצוע של פעולות הנוגעות לקיום הוראות חוק זה, לצורך מניעת מפגע;

(5) להיכנס למקום, לרבות לכלי טיס, לכלי שיט או לכלי רכב, לשם אכיפת הוראות חוק זה, ובלבד שלא ייכנס -

(א) למקום המשמש למגורים, אלא על פי צו של בית משפט;

(ב) למקום המוחזק על ידי מערכת הביטחון, לבית סוהר או למקום המוחזק על ידי משטרת ישראל – כל עוד מתרחשות באותו מקום ובעת כניסת הממונה או הפקח פעילות מבצעית או פעילות עוינת.

סמכויות חקירה 36. (א) התעורר חשד לביצוע עבירה לפי חוק זה, רשאי פקח -

(1) לחקור כל אדם הקשור לעבירה כאמור, או שעשויות להיות לו ידיעות הנוגעות לעבירה כאמור; על חקירה לפי פסקה זו יחולו הוראות סעיפים 2 ו-3 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות)⁸, בשינויים המחויבים;

⁷ ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.
⁸ חא"י, פרק ל"ד, כרך א, עמ' (ע) 439, (א) 467.

(2) לתפוס כל חפץ הקשור לעבירה כאמור; על תפיסה לפי פסקה זו יחולו הוראות הפרק הרביעי לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969⁹ (בסעיף זה – פקודת מעצר וחיפוש), בשינויים המחויבים;

(3) לבקש מבית משפט צו חיפוש על פי סעיף 23 לפקודת מעצר וחיפוש, ולבצעו; על חיפוש לפי פסקה זו יחולו הוראות סעיפים 24(א)(1), 26 עד 28 ו-45 לפקודת מעצר וחיפוש, בשינויים המחויבים.

(ב) סירב אדם להיענות לדרישת הממונה או הפקח, על פי סמכותו בהתאם להוראות סעיף זה, והיה חשש שיימלט או שזהותו אינה ידועה, רשאי הממונה או הפקח לעכבו עד לבואו של שוטר, ויחולו על עיכוב כאמור הוראות סעיף 75(ב) ו-(ג) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996¹⁰, בשינויים המחויבים.

(ג) לא יעשה מפקח שימוש בסמכויותיו לפי סעיף זה לגבי מקום המוחזק על ידי מערכת הביטחון או משטרת ישראל, אלא אם כן הוא בעל התאמה ביטחונית מתאימה.

זיהוי פקח .37 (א) פקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי חוק זה, אלא בהתקיים כל אלה:

(1) הוא בעת מילוי תפקידו;

(2) הוא לובש מדים המזהים את תפקידו, שהם בצבע ובצורה שלא יהיה בהם כדי להטעות כנחזים כמדי משטרה, והוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו;

(3) יש בידו תעודה חתומה על ידי השר להגנת הסביבה, המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו, אותה יציג על פי דרישה;

(ב) חובת ההזדהות לפי סעיפים (א) לא תחול אם:

(1) מילויה עלול לסכל את ביצוע הסמכות;

(2) קיום התנאים עלול לגרום לפגיעה בביטחון הפקח או בביטחון אדם אחר.

צו סילוק אסבסט .38 (א) הממונה רשאי לתת צו סילוק אסבסט אם יש לו יסוד סביר להניח כי התקיים אחד מאלה -

⁹ דיני מדינת ישראל, התשכ"ט, עמ' 284.
¹⁰ ס"ח התשנ"ו, עמ' 338.

- (1) קיים מפגע אסבסט או חשש ממשי להתהוות מפגע אסבסט ;
- (2) אסבסט או מוצר אסבסט מצוי בשימוש בניגוד להוראות חוק זה, או נעשתה פעולה בניגוד להוראות חוק זה באסבסט, פסולת אסבסט או מוצר אסבסט ;
- (ב) צו סילוק אסבסט יכול שיכלול הוראות בדבר הימנעות או הפסקה של הפעולה הגורמת למפגע, לרבות הפסקת עבודת אסבסט, נקיטת האמצעים הדרושים למניעתו או לצמצומו של מפגע שנגרם, או שעלול להיגרם, או להחזרת המצב לקדמותו, לפי העניין, וכן להפסקת שימוש באסבסט או במוצר אסבסט, וסגירת המבנה המכיל אסבסט, והכל בתקופת הזמן, באופן ובתנאים שיקבע הממונה.
- (ג) הממונה רשאי לתת צו סילוק אסבסט ליוצר המפגע, לבעל הנכס, למחזיק הנכס, למי שהזמין עבודת אסבסט או לאדם שהמפגע נמצא במקום שבבעלותו או בהחזקתו, ואם הוא ברשות הרבים - לרשות המקומית שהמפגע נמצא בתחומה; והוא רשאי לקבוע בצו את התנאים והמועדים לביצועו. לעניין זה, "רשות הרבים" – כהגדרתה בחוק שמירת הניקיון.
- (ד) מי שלא קיים הוראות צו שניתן לפי סעיף זה, רשאי ממונה או עובד ציבור שהוא הסמיך לענין זה, לבצע את הנדרש לפי הצו; משעשה כן, יהיה מי שנצטווה אך לא מילא אחר הוראות הצו, חייב בתשלום כפל ההוצאות שהוצאו לקרן לשמירת הניקיון (להלן – קרן הניקיון) שהוקמה לפי סעיף 10 לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984¹¹ (להלן – חוק שמירת הניקיון); על גבייתן של הוצאות כאמור תחול פקודת המסים (גביה)¹².
- (ה) ראש רשות מקומית או עובד הרשות שהסמיך לכך, לאחר שסוקר אסבסט חיווה דעתו באשר למצב האסבסט, ויש לו יסוד סביר להניח כי קיים מפגע אסבסט או חשש ממשי להתהוות מפגע אסבסט, רשאי לתת צו סילוק אסבסט כאמור בסעיף זה, בשינויים המחויבים, אם התקיימו גם תנאים אלה
-
- (1) קיים מפגע אסבסט או חשש ממשי להתהוות מפגע אסבסט בתחום הרשות המקומית ;
- (2) הוא הודיע לממונה על הכוונה להוציא את הצו, העילה להוצאת הצו והאמצעים הנדרשים בצו, והממונה לא התנגד להוצאת הצו ;

¹¹ ס"ח התשמ"ד, עמ' 142.
¹² חא"י, כרך ב, עמ' (ע) 1374, (א) 1399.

(ו) ביצעה רשות מקומית את הנדרש לפי צו שנ ניתן לפי הוראות סעיף קטן (ה), יהיה מי שנצטווה אך לא מילא אחר הוראות הצו, חייב בתשלום כפל ההוצאות שהוצאו לרשות המקומית.

39. בקשה לביטול צו (א) הרואה עצמו נפגע על ידי צו שהוצא לפי הוראות סעיף 38 רשאי להגיש, לבית המשפט בעבירה לעניינים מינהליים, בקשה לביטולו.

(ב) הגשת בקשה לביטול צו, לפי הוראות סעיף קטן (א), אינה מתלה את תוקפו של הצו, כל עוד לא החליט בית המשפט אחרת; החליט בית המשפט להתלות את תוקפו של הצו במעמד צד אחד, תידון הבקשה במעמד הצדדים בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מתום שבעה ימים מיום ההחלטה.

(ג) בית המשפט רשאי לבטל את הצו, לאשרו או לשנותו.

סימן 2: עיצום כספי

40. עיצום כספי הפר אדם הוראה מההוראות לפי חלק זה כמפורט להלן, רשאי המנהל להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של 200,000 שקלים חדשים, ואם הוא תאגיד – בסכום של 400,000 שקלים חדשים:

- (1) לא ביצע מיפוי ורישום של אסבסט, בניגוד להוראות סעיף 7(א) או 9(א);
- (2) לא סימן שימוש תעשייתי קיים באסבסט, בניגוד להוראות סעיף 7(ב);
- (3) לא פעל לסגירת מתקן תעשייה שאינו פעיל, שנמצא בו אסבסט פריך חשוף לאוויר בניגוד להוראות סעיף 7(ג)(1);
- (4) לא פעל להסרת אסבסט פריך חשוף לאוויר או לתיקון חיץ, במתקן תעשייה פעיל, בניגוד להוראות סעיף 7(ג)(2);
- (5) לא הפסיק שימוש תעשייתי קיים ולא הסיר אסבסט מהמתקן, בניגוד להוראות סעיף 7(ד);
- (6) לא הפסיק שימוש בכלי רכב המכיל אסבסט ולא הסיר אסבסט פריך מכלי רכב, בניגוד להוראות סעיף 8;
- (7) לא העביר דיווח על הימצאות אסבסט פריך במבנה ציבור, בניגוד להוראות סעיף 9(א);
- (8) לא ביצע פעולות במבנה ציבור בו נמצא אסבסט פריך וקיים חיץ אטום, בניגוד להוראות סעיף 9(ב)(1) והתוספת הראשונה לחוק;

- (9) לא סגר מבנה ציבור שנמצא בו אסבסט פריך, בניגוד להוראת סעיף 9(ב)(2);
- (10) לא הפסיק שימוש קיים באסבסט פריך במבנה ציבור, ולא הסיר אסבסט ממבנה ציבור, בניגוד להוראות סעיף 9(ג);
- (11) הפעיל מבנה ציבור בניגוד להוראות סעיף 9(ד) או 10(ד);
- (12) לא החזיק אסבסט צמנט במצב תקין ולא ביצע פעולות תחזוקה בניגוד להוראות סעיף 10(ב);
- (13) לא הפסיק שימוש קיים במבנה ציבור שיש בו אסבסט צמנט, ולא הסיר אסבסט צמנט ממבנה ציבור, בניגוד להוראות סעיף 10(ג);
- (14) לא העביר דיווח לממונה על סיום עבודת אסבסט בניגוד להוראות סעיפים 16(א)(3) ו-16(ג)(3);
- (15) לא מסר הודעה למנהל, בניגוד להוראות סעיף 17(ב)(1).
41. הודעה על כוונת חיוב
- (א) היה למנהל יסוד סביר להניח כי אדם הפר הוראה מההוראות לפי סימן זה, כאמור בסעיף 40 (בסימן זה – המפר), ובכוונתו להטיל עליו עיצום כספי לפי אותו סעיף, ימסור למפר הודעה על הכוונה להטיל עליו עיצום כספי (בסימן זה – הודעה על כוונת חיוב);
- (ב) בהודעה על כוונת חיוב יציין המנהל, בין השאר, את אלה:
- (1) המעשה או המחדל (בסימן זה – המעשה) המהווה את ההפרה;
- (2) סכום העיצום הכספי והתקופה לתשלומו;
- (3) זכותו של המפר לטעון טענותיו בפני המנהל לפי הוראות סעיף 42;
- (4) שיעור התוספת על העיצום הכספי בהפרה נמשכת או חוזרת לפי הוראות סעיף 44.
42. זכות טיעון
- מפר שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב לפי הוראות סעיף 41 רשאי לטעון טענותיו, בכתב, בפני המנהל, לעניין הכוונה להטיל עליו העיצום הכספי ולעניין סכומו, בתוך 30 ימים ממועד מסירת ההודעה.
43. החלטת המנהל ודרישת חיוב
- (א) טען המפר טענותיו בפני המנהל לפי הוראות סעיף 42, יחליט המנהל, לאחר ששקל את הטענות שנטענו, האם להטיל על המפר עיצום כספי, ורשאי הוא להפחית את סכום העיצום הכספי לפי הוראות סעיף 45.

- (ב) (1) החליט המנהל לפי הוראות סעיף קטן (א) להטיל על המפר עיצום כספי, ימסור לו דרישה לשלם את העיצום הכספי (בסימן זה – דרישת חיוב); בדרישת החיוב יציין המנהל, בין השאר, את סכום העיצום הכספי המעודכן והתקופה לתשלומו.
- (2) החליט המנהל לפי הוראות סעיף קטן (א) שלא להטיל על המפר עיצום כספי, ימסור לו הודעה על כך.
- (ג) לא ביקש המפר לטעון טענותיו לפי הוראות סעיף 42, בתוך 30 ימים מיום שנמסרה לו ההודעה על כוונת חיוב, יראו הודעה זו, בתום 30 הימים האמורים, כדרישת חיוב שנמסרה למפר במועד האמור.
44. הפרה נמשכת והפרה חוזרת (א) בהפרה נמשכת יתווסף על העיצום הכספי החלק החמישים שלו לכל יום שבו נמשכת ההפרה.
- (ב) בהפרה חוזרת יתווסף על העיצום הכספי שהיה ניתן להטיל בשלה אילו היתה הפרה ראשונה, סכום השווה לעיצום הכספי כאמור; לעניין זה, "הפרה חוזרת" – הפרת הוראה מההוראות לפי סימן זה כאמור בסעיף 40 בתוך שנתיים מהפרה קודמת של אותה הוראה שבשלה הוטל על המפר עיצום כספי או שבשלה הורשע המפר.
45. סכומים מופחתים (א) המנהל אינו רשאי להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בסימן זה, אלא לפי הוראות סעיף קטן (ב).
- (ב) השר, בהסכמת שר המשפטים, רשאי לקבוע מקרים, נסיבות ושיקולים שבשלהם ניתן יהיה להפחית את סכום העיצום הכספי הקבוע בסעיף 40, בשיעורים שיקבע.
46. סכום מעודכן של העיצום הכספי (א) העיצום הכספי יהיה לפי סכומו המעודכן ביום מסירת דרישת החיוב, ולגבי מפר שלא טען טענותיו בפני המנהל, כאמור בסעיף 42 – ביום מסירת ההודעה על כוונת החיוב; הורה בית המשפט על עיכוב תשלומו של העיצום הכספי, יהא סכום העיצום הכספי לפי הסכום המעודכן ביום ההחלטה בעתירה.
- (ב) סכום העיצום הכספי יעודכן ב-1 בינואר בכל שנה (בסעיף קטן זה – יום העדכון), בהתאם לשיעור עליית המדד הידוע ביום העדכון לעומת המדד שהיה ידוע ביום העדכון בשנה שקדמה לו, ולעניין יום העדכון הראשון – לעומת המדד שהיה ידוע בכ"ח סיוון התשס"ח (1 ביולי 2008); הסכום האמור יעוגל לסכום הקרוב שהוא מכפלה של מאה שקלים חדשים; בחוק זה, "מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

- (ג) הודעה על סכום העיצום הכספי המעודכן לפי סעיף קטן (ב), תפורסם ברשומות על ידי המנהל הכללי של המשרד להגנת הסביבה.
47. המועד לתשלום העיצום הכספי
העיצום הכספי ישולם בתוך 30 ימים מיום מסירת דרישת החיוב כאמור בסעיף 41.
48. הפרשי הצמדה וריבית
לא שולם עיצום כספי במועד, ייוספו עליו לתקופת הפיגור, הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961¹³ (בסימן זה – הפרשי הצמדה וריבית), עד לתשלומו.
49. גביה
על גביית עיצום כספי תחול פקודת המסים (גביה).
50. עיכוב תשלום העיצום הכספי והחזרתו
(א) אין בהגשת עתירה לבית המשפט לעניינים מינהליים, לפי חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000¹⁴, על החלטה של המנהל לפי סימן זה, כדי לעכב את תשלום העיצום הכספי, אלא אם כן הסכים לכך המנהל או אם בית המשפט הורה אחרת.
- (ב) החליט בית משפט לקבל עתירה או ערעור על החלטת המנהל, לאחר ששולם העיצום הכספי לפי הוראות סימן זה, יוחזר העיצום הכספי או כל חלק ממנו אשר הופחת על ידי בית המשפט, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו, עד יום החזרתו.
51. פרסום
הוטל עיצום כספי לפי הוראות סימן זה, רשאי המנהל לפרסם בעיתון או בכל דרך אחרת את דבר הטלת העיצום וסכומו, את שמו של המפר ואת מהות ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי ונסיבותיה, ורשאי המנהל להורות למפר לפרסם פרסום כאמור.
52. שמירת אחריות פלילית
(א) תשלום עיצום כספי לא יגרע מאחריות פלילית בשל הפרת הוראה לפי סימן זה, כאמור בסעיף 40.
- (ב) הוגש נגד מפר כתב אישום בשל הפרת הוראה לפי חוק זה, כאמור בסעיף 40, לא ינקוט נגדו המנהל בהליכים לפי פרק זה, ואם שילם המפר עיצום כספי או הפקיד עירבון – יוחזר לו הסכום ששולם או שהופקד, לפי העניין, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו או הפקדתו, עד יום החזרתו.

סימן 3: עונשין

¹³ ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

¹⁴ ס"ח התש"ס, עמ' 190.

(א) העושה אחד מאלה, דינו מאסר ששה חודשים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977¹⁵ (להלן – חוק העונשין), ואם הוא תאגיד, דינו - כפל הקנס האמור:

- (1) לא ערך ושמר מיפוי ורישום מעודכן של שימוש תעשייתי קיים באסבסט פריך בניגוד להוראות סעיף 7(א);
- (2) לא סימן אסבסט בשימוש תעשייתי קיים בניגוד להוראות סעיף 7(ב);
- (3) לא פעל לסגירת מתקן תעשייה שאינו פעיל, שנמצא בו אסבסט פריך חשוף לאוויר בניגוד להוראות סעיף 7(ג)(1);
- (4) לא פעל להסרת אסבסט פריך חשוף לאוויר או לתיקון חיץ, במתקן תעשייה פעיל, בניגוד להוראות סעיף 7(ג)(2);
- (5) לא הפסיק שימוש תעשייתי קיים ולא הסיר אסבסט מהמתקן, בניגוד להוראות סעיף 7(ד);
- (6) לא הפסיק שימוש בכלי רכב המכיל אסבסט ולא הסיר אסבסט פריך מכלי רכב, בניגוד להוראות סעיף 8;
- (7) לא ערך ושמר מיפוי ורישום מעודכן של שימוש קיים באסבסט פריך במבנה ציבור שבעלותו, בניגוד להוראות סעיף 9(א);
- (8) לא העביר דיווח על הימצאות אסבסט פריך במבנה ציבור, בניגוד להוראות סעיף 9(א);
- (9) לא ביצע פעולות במבנה ציבור בו נמצא אסבסט פריך וקיים חיץ אטום, בניגוד להוראות סעיף 9(ב)(1) והתוספת הראשונה לחוק;
- (10) לא סגר מבנה ציבור שנמצא בו אסבסט פריך, בניגוד להוראת סעיף 9(ב)(2);
- (11) לא הפסיק שימוש קיים באסבסט פריך במבנה ציבור, ולא הסיר אסבסט ממבנה ציבור, בניגוד להוראות סעיף 9(ג);
- (12) הפעיל מבנה ציבור בניגוד להוראות סעיף 9(ד) או 10(ד);
- (13) לא החזיק אסבסט צמנט במצב תקין ולא ביצע פעולות תחזוקה בניגוד להוראות סעיף 10(ב);

¹⁵ ס"ח התשל"ז, עמ' 864.

- (14) לא הפסיק שימוש קיים במבנה ציבור שיש בו אסבסט צמנט, ולא הסיר אסבסט צמנט ממבנה ציבור, בניגוד להוראות סעיף 10(ג);
- (15) לא העביר דיווח לממונה על סיום עבודת אסבסט בניגוד להוראות סעיפים 16(א)(3) ו- 16(ג)(3);
- (16) לא מסר הודעה למנהל, בניגוד להוראות סעיף 17(ב)(1);
- (17) אי קיום הוראות תקנות מכוח חוק זה.
- (ב) העושה אחד מאלה, דינו מאסר שנתיים או כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, ואם הוא תאגיד, דינו - כפל הקנס האמור:
- (1) ייצר, ייבא, ייצא, מכר או מסר אסבסט, מוצר אסבסט, פסולת אסבסט בניגוד להוראות סעיף 6(א);
- (2) התקין או בנה באסבסט, בפסולת אסבסט או במוצר אסבסט בניגוד להוראות סעיף 6(ב);
- (3) לא פיקח על ביצוע עבודת אסבסט ולא דיווח בניגוד להוראות סעיף 16;
- (4) גרם למפגע אסבסט בניגוד להוראות סעיף 26(א);
- (5) ביצע פעולות בניגוד להוראות סעיף 26(ב);
- (6) ביצע עבודת אסבסט בניגוד להוראות סעיף 26(ג);
- (4) ביצע עבודת אסבסט צמנט בניגוד להוראות סעיף 28;
- (4) ביצע עבודת אסבסט פריך בניגוד להוראות סעיף 29;
- (5) ביצע עבודת אסבסט בניגוד לתנאי האישור או בניגוד להוראות סעיף 30;
- (6) הוביל אסבסט שאינו עטוף וארוז באופן המונע פיזור אבק בכלי רכב מתאים או ללא רשיון מוביל בניגוד להוראות סעיף 31;
- (7) הטמין אסבסט בניגוד להוראות סעיף 32;
- (8) לא טיפל במפגע בניגוד להוראות סעיף 33;
- (9) לא ביצע צו סילוק אסבסט בניגוד להוראות סעיף 38.

(ג) העובר עבירה כאמור בסעיף קטן (א) או (ב) באופן או בנסיבות שכתוצאה מהם נגרמה או עלולה להיגרם פגיעה ממשית לציבור או לסביבה, או שאינו מקיים צו בית משפט לפי סעיף 57, דינו - מאסר שלוש שנים או כפל הקנס שבית משפט היה רשאי להטיל עליו לפי הוראות סעיף זה.

(ד) הייתה העבירה עבירה נמשכת, רשאי בית המשפט להטיל קנס נוסף, בשיעור של חמישה אחוזים מסכום הקנס הקבוע לאותה עבירה, לכל יום שבו נמשכת העבירה לאחר קבלת התראה, הוראה או צו לפי חוק זה.

(ה) עבירה לפי סעיף קטן (ב) היא מסוג העבירות של אחריות קפידה;

(ו) קנס שהוטל בעבירה לפי סעיף זה ישולם לקרן הניקיון; ואולם, קנס שהוטל עקב הפעלת סמכותו של עובד רשות מקומית ישולם לקופת הרשות המקומית.

54. (א) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת ביצוע עבירות לפי חוק זה על ידי התאגיד או אחד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו - קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין;

(ב) נעברה עבירה לפי חוק זה על ידי תאגיד או על ידי עובד מעובדיו, חזקה היא כי נושא משרה בתאגיד הפר חובתו לפי סעיף זה, אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

(ג) בסעיף זה "נושא משרה בתאגיד" - מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, או בעל תפקיד אחר האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו נעברה העבירה.

55. חובת פיקוח
חייב אדם לפקח ולעשות כל שניתן למניעת ביצוע עבירות לפי חוק זה בכל מקום שבהחזקתו או לגבי מי שנתון לשליטתו או לפיקוחו (להלן בסעיף זה - בעל השליטה); המפר הוראה זו, דינו - קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין; נעברה עבירה לפי חוק זה, חזקה היא כי בעל השליטה הפר חובתו לפי סעיף זה, אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

56. שיעורי קנסות
על אף הוראות סעיף 221(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982,¹⁶ רשאי שר המשפטים, בהסכמת השר להגנת הסביבה, לקבוע שיעור קנס העולה על סכום הקנס הקבוע בסעיף האמור, לעבירה שנקבעה לפי חוק זה כעבירת קנס וכן לעבירת קנס נמשכת או נוספת שעבר אותו אדם, בהתחשב בסוג העבירה ובנסיבות ביצועה, ובלבד שסכום הקנס לא יעלה על עשרה אחוזים מסכום הקנס המרבי הקבוע לאותה עבירה.

¹⁶ ס"ח התשמ"ב, עמ' 43.

57. סמכויות בית משפט
- (א) הוגש כתב אישום בשל עבירה לפי חוק זה, רשאי בית משפט ליתן צו עשה, צו אל תעשה, וכל סעד אחר, ככל שיראה לנכון בנסיבות שלפניו, ורשאי הוא להורות על התליית רישיון עוסק באסבסט, והכל כדי למנוע, להפסיק או לצמצם מפגע אסבסט או עבירה.
- (ב) לא יצווה בית משפט כאמור בסעיף קטן (א), אלא לאחר שנתן לנאשם הזדמנות להשמיע טענותיו; לא התייצב הנאשם לדיון בבקשה על אף שהוזמן כדיון, רשאי בית המשפט להחליט בבקשה בהעדרו.
- (ג) תוקפו של צו שניתן כאמור בסעיף קטן (א) יהיה לתקופה שיוורה בית המשפט ויכול שיהיה עד לגמר ההליכים.
- (ד) נאשם או תובע רשאים לפנות לבית המשפט בבקשה לעיון חוזר בהחלטה שנתן בעניין בקשה לצו כאמור בסעיף קטן (א), אם נתגלו עובדות חדשות או השתנו הנסיבות.
- (ה) נאשם או תובע רשאים לערער על החלטה בעניין בקשה לצו כאמור בסעיף קטן (א), או על החלטת בית המשפט בבקשה לעיון חוזר; בית המשפט שלערעור ידון בערעור בשופט אחד.
- (ו) בעיון חוזר ובערעור רשאי בית המשפט לקיים, לשנות או לבטל החלטה שעליה מערערים או לתת החלטה אחרת במקומה.
- (ז) בית משפט שהרשיע אדם בעבירה לפי חוק זה רשאי בגזר הדין, בנוסף לכל עונש שיטיל, לחייבו בתשלום הוצאות לסילוק מפגע, וכן להורות על התלייה או פסילת רישיון עוסק באסבסט לצמיתות או לתקופה שיקבע. הורשעו בעבירה יותר מאדם אחד, רשאי בית המשפט, בהחלטה כאמור, להטיל את תשלום ההוצאות על כולם או חלקם, יחד ולחוד, או לחלק סכום זה ביניהם.

פרק ו' – ביצוע

58. שמירת דינים
- הוראות חוק זה באות להוסיף על הוראות כל דין אחר ולא לגרוע מהן.
59. ביצוע ותקנות
- השר ממונה על ביצוע הוראות חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו, ובין היתר בעניינים אלה -
- (1) אישור קורסי הכשרה לעוסקים באסבסט, עריכת בחינות וימי רענון, אופן הגשת בקשות לרישיון ולביצוע עבודה, מתן רישיונות ואישורים וחידושים;
- (2) הכרה בקורס הכשרה שהתקיים מחוץ לישראל;

(3) לעניין סעיף 17(א)(2) - קביעת ענף וסיווג של רישום בפנקס הרישום לעבודות הנדסה בנאיות;

(4) תנאים למתן רישיון למעבדה ולדוגם ולחידושו;

(5) הוראות לביצוע עבודות אסבסט, שינוע אסבסט והטמנת אסבסט, סימון אסבסט ופסולת אסבסט וכן טיפול במפגעים, ובכלל זה הוראות לגבי שילוט אזהרה ויידוע הציבור;

(6) תיקון התוספות לחוק זה באישור וועדת הפנים והגנת הסביבה בכנסת;

(7) באישור וועדת הפנים והגנת הסביבה בכנסת, לקבוע כי הוראות חוק זה או חלק מהן יחולו על חומרים המנויים בתוספת השנייה לחוק זה.

60. (א) קנס או עיצום כספי שהוטל לפי חוק זה ישולם לקרן הניקיון. העברת קנסות, עיצומים כספיים, ותשלומים לקרן הניקיון

(ב) בנוסף לאמור בסעיף קטן (א), ינוהל בקרן הניקיון חשבון נפרד שישמש לביצוע פעולות שיידרשו לצורך כלל עלויות הפרויקט לניקוי קרקעות שהוטמן בהן אסבסט בגליל המערבי, למעט קרקעות שבעלות חברות שהיו רשומות בישראל מאז שנת 1950 ואשר עסקו בייצור מוצרי אסבסט או אסבסט צמנט בישראל (-) (להלן – החברות).

(ג) כספי החשבון הנפרד כאמור בסעיף קטן (ב) יבואו מתקציב המדינה, רשויות מקומיות המנויות בתוספת השלישית ואשר בתחומן מתבצע פרויקט לניקוי קרקעות שהוטמן בהן אסבסט (להלן בסעיף זה – הרשויות המקומיות), וכן תשלומים של החברות; השתתפות החברות בתקציב החשבון הנפרד תהיה מחצית ממנו.

(ד) השר, לאחר שנתן לרשויות המקומיות ולחברות הזדמנות לטעון טענותיהן, ובהסכמת שר האוצר, יורה על סכום התשלום ומועדי התשלומים שיועברו על ידי הרשויות המקומיות והחברות לעניין סעיף קטן (ג). בקביעת סכום התשלום ומועדיו ישקול השר, בין היתר, את היקף תקציב המדינה המיועד למימון כלל עלויות הפרויקט, ואת התקציב שהוצא בפועל, ולגבי הרשויות המקומיות – את הבעלות על הקרקעות והיקף אחריותן של הרשויות לגביהן, וכן את השינויים במצב הכלכלי והחברתי של הרשויות המקומיות, ככל שחלו בו שינויים.

אגרות 61. השר רשאי לקבוע, באישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, אגרות לבחינות, לבקשת אישורים ורישיונות הנדרשים לפי החוק ולחידושם.

(2)

63. תיקון חוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995¹⁷, בסעיף 1, בהגדרה "חוב", בפסקה (9) שבה, אחרי פסקת משנה (ו) יבוא:

"(ז) לשם ביצוע צו סילוק אסבסט, לפי סעיף 38 לחוק מניעת מפגעי אסבסט, התשס"ט-2009";

64. תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס - 2000¹⁸, בתוספת הראשונה - מנהלים

(1) בפריט 23, בסופו יבוא:

"(4) החלטות המנהל או הממונה לפי חוק מניעת מפגעי אסבסט, התשס"ט - 2009, למעט החלטות לפי סעיפים 14(6), 21(ג) ו-28(ה)."

¹⁷ ס"ח התשנ"ה, עמ' 170.
¹⁸ ס"ח תש"ס, עמ' 190.

(2) בפריט 32, בסופו יבוא :

"(10) החלטות המנהל לפי סימן 2 בפרק ה' לחוק מניעת מפגעי אסבסט, התשס"ט – 2009".

תיקון חוק שמירת הניקיון .65 בחוק שמירת הניקיון, בסעיף 10(ב), בסופו, יבוא: "קידום מטרות חוק מניעת מפגעי אסבסט, התשס"ט-2009 ויישום הוראותיו."

תחולה על המדינה .66 חוק זה יחול על המדינה.

הוראת מעבר .67 (א) מי שיש בידו אישור הוועדה הטכנית לאבק מזיק, שהוקמה לפי תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות הציבור והעובדים באבק מזיק), התשמ"ד – 1984)¹⁹ (להלן – "תקנות אבק מזיק") לעסוק באסבסט ביום תחילתו של חוק זה -

(1) יראו אותו כבעל רישיון לעסוק באסבסט לפי חוק זה, בהתאם לתנאי האישור, ועד לשנה מיום התחילה;

(2) בחידוש רישיון מפקח אסבסט לפי סעיף זה, יהיה המנהל רשאי לחדש רישיונו של אדם אף אם לא התקיימו לגביו התנאים הקבועים בסעיפים 18(1)(ג) ו-18(1)(ד).

(ב) משתמש באסבסט פריך בשימוש קיים, שאינו לפי הוראות סעיפים 7, 8 ו-9 לחוק, ואשר אינו אסבסט פריך המוטמן בקרקע, יפסיק את השימוש ויעביר את האסבסט להטמנה בתוך שנה מתחילתו של חוק זה, אלא אם התקיימו כל אלה -

(1) הוא הגיש בקשה מנומקת בכתב למנהל, בתוך ששה חודשים מיום תחילתו של חוק זה;

(2) המנהל אישר את המשך השימוש, לאחר ששוכנע השימוש אינו מהווה סיכון לציבור רחב, כי אין תחליף מתאים לשימוש זה שאינו מכיל אסבסט, ובנסיבות העניין ייגרם נזק חמור אם לא יינתן האישור;

(3) המשך השימוש באסבסט יהיה לפי תנאי האישור ולמשך התקופה שהורה המנהל.

תחילת תוקף .68 תחילת תוקפו של חוק זה ביום פרסומו, ואולם -

(1) תחילת תוקפם של סעיפים 7(א) ו-7(ב) תהיה שנה מפרסום חוק זה;

(2) תחילת תוקפו של סעיף 9(א), 40(7) ו-53(א)(6) תהיה שלוש שנים מפרסום חוק זה;

¹⁹ ק"ת תשמ"ד, עמ' 723.

(3) תחילת תוקפם של סעיפים 40(6), 40(11), 53(א)(5) ו- 53(א)(11) תהיה ביום ____ (10 שנים מיום התחילה).

התוספת הראשונה

(סעיף 9(ב)(1))

הוראות להכנת נוהל תחזוקה למבנה ציבור בו קיים אסבסט פריץ עם חיץ אטום

במבנה ציבור בו קיים חיץ אטום בין אסבסט פריץ ובין חלל המבנה, יופעל נוהל תחזוקה כתוב, על מנת לשמור על תקינות החיץ באופן שוטף. הנוהל יכלול את הפרטים בהוראות אלה. בעל מבנה הציבור יעביר העתק מהנוהל למנהל, וכן יעביר עדכון לנוהל בכל מקרה של שינוי.

לעניין הוראות אלה –

“**אירוע אסבסט**” - כל התרחשות בה נפגע החיץ וקיים חשש כי נחשף בידוד אסבסט פריץ, לרבות פגיעה בחיץ כתוצאה ממכה, התלקחות או פיצוץ.

“**בעל מבנה ציבור**” – בעל המבנה, מנהל המבנה, מפעיל המבנה, וכן עובד מינהלי בכיר בתאגיד האחראי לענין הנדון;

“**חיץ**” - תקרה אטומה מונמכת, בנויה מחומר קשיח או אלסטי, המהווה חיץ מבודד בין אסבסט פריץ ובין חלל המבנה.

1. איש קשר - בעל מבנה הציבור ימנה גורם מקצועי מטעמו, אשר יהיה אחראי וירכז את נושא הטיפול באסבסט במבנה. כמו כן ימונה איש קשר משני, שישמש כמחליף.

2. הדרכה - איש הקשר יתדרך מדי שנה את ציבור המשתמשים הקבועים במבנה ואת אנשי התחזוקה והניקיון. כמו כן יתדרך כל עובד חדש כתנאי לתחילת עבודתו. התדריך יכלול מידע על קיום של אסבסט פריץ, קיום חיץ בין האסבסט לחלל המבנה, סכנות בריאותיות, והימנעות מביצוע פעולות העלולות לפגוע בחיץ.

3. מיפוי האסבסט – רישום ושרטוט מפורטים של המקומות במבנה הציבור בהם קיים אסבסט פריץ וחיץ, סוג החיץ והרכבו.

4. בדיקה פיזית – מדי חודש תבוצע בדיקה ויזואלית של מצב החיץ לצורך גילוי סדקים, חתכים וכשלים אחרים.

5. ניטור סביבתי - דיגום ובדיקת מעבדה לבדיקת רמת סיבי האסבסט באוויר יבוצעו לפי תנאים אלה:

- א. הדיגום יבוצע על ידי דוגם מעבדה בעל רישיון דוגם אסבסט ובדיקת המעבדה תבוצע על ידי מעבדה בעלת רישיון לבדיקות אסבסט, בהתאם לשיטות המאושרות ע"י המנהל.
- ב. הדיגום יבוצע בתדירות של פעמיים בשנה או על פי דרישות המנהל או הממונה.
- ג. הודעה על תוכנית דיגום ומועד מתוכנן לביצוע הדיגום תועבר לאישור המנהל או הממונה, כשבוע מראש.
- ד. היקף הדגימות ומיקומן ייקבע בתיאום עם דוגם המעבדה, כך שייצגו את כל חלל המבנה.
- ה. הדגימות יילקחו בזמן פעילות במתחם, לצורך קבלת תוצאות אמינות אשר יישקפו מצב אמיתי בזמן פעילות מרבית של ציבור המתחם.
- ו. פרטי הניטור יירשמו ביומן רישום לפעולות תחזוקה שוטפת.
6. ניטור סביבתי-תעסוקתי – יבוצע לפי הוראות אגף הפיקוח על העבודה במשרד התמ"ת.
7. הכנת תוכנית לטיפול באירועי אסבסט – בעל מבנה הציבור יכין תוכנית לטיפול במקרה של אירוע אסבסט, בהתאם למפורט בנספח א' ויעביר עותק ממנה למנהל ולממונה.
- א. אירוע אסבסט יטופל באופן מיידי למניעת אפשרות של מפגע אסבסט ופיזורו בשטח המבנה.
- ב. בעל מבנה הציבור ידווח באופן מיידי לממונה אסבסט על האירוע.
- ג. 48 שעות לאחר האירוע, בעל מבנה הציבור יעביר לממונה אסבסט דיווח מפורט על האירוע בהתאם לנספח ב', ויגיש לאישורו תוכנית לביצוע עבודת אסבסט לצורך טיפול במפגע. התכנית תבוצע בסמוך ככל האפשר לאחר אישורה.
8. רישום ודיווח
- א. בעל מבנה הציבור יקיים יומן רישום מפורט של ביצוע פעולות התחזוקה השוטפת, שיכלול את תאריך הביצוע של כל פעולה, שם המבצע וחתימה. הרישום יכלול את דיווח הטיפול באירועי אסבסט כמפורט בנספח ב'.
- ב. הרישום יוצג לעיון המנהל, ממונה אסבסט ופקח אסבסט על פי דרישתם.
- ג. בחודש ינואר של כל שנה, יעביר בעל מבנה הציבור למנהל, דוח שנתי מרוכז הכולל:
1. העתק מיומן רישום של ביצוע פעולות התחזוקה השוטפת.
  2. ריכוז של פעולות הטיפול באירועי אסבסט, אם אירעו במהלך השנה.

הנחיות להכנת תוכנית לטיפול באירועי אסבסט

תוכנית טיפול באירועי אסבסט תכלול:

א. פרטיים כלליים

1. שם מבנה הציבור ;
2. שם מנהל המבנה ;
3. שם איש הקשר המרכז את נושא הטיפול באסבסט מטעם בעל המבנה, שם איש קשר משני ופרטי התקשרות עמם ;
4. שם דוגם אסבסט ומעבדה בעלי רישיון עמם יש לבעל המבנה הסכם התקשרות ;
5. שם קבלן אסבסט פריך בעל הסכם התקשרות עם בעל המבנה, לצורך ביצוע עבודות אסבסט דחופות.

ב. הנחיות לביצוע הטיפול באירוע אסבסט

6. דיווח על התרחשות האירוע באופן מיידי שיכלול תיאור מדויק של זירת ההתרחשות, סוג הפעילות במקום והפעולות הננקטות ;
7. פינוי של עובדים וציבור מהמקום עם גילוי אירוע אסבסט בו נפגע החיץ וקיים חשש כי נחשף בידוד אסבסט פריך ;
8. בידוד החלל בו מצוי החיץ שנפגע, מניעת כניסת אוכלוסייה למתחם זה, ומניעת פיזור סיבי אסבסט. יש לבודד את החדר בו מצוי החיץ שנפגע משאר החדרים במבנה. במקרה בו נפגע גם האסבסט, כדוגמא כתוצאה משריפה או פיצוץ, יבודד שטח גדול יותר.
9. שילוט השטח המזוהם בסרט סימון והצבת שלטי אזהרה.
10. כיבוי מערכות אוורור, חימום ומיזוג בכל השטח המבודד, כולל מערכות שמשותפות לשטח המבודד ולשטח הבלתי מבודד.
11. מיגון כל העוסקים בטיפול באירוע בחליפה חד פעמית ובמיגון נשימתי מתאים לאסבסט.
12. קריאה מיידית לקבלן אסבסט פריך לצורך ביצוע עבודה מיידית לצמצום פוטנציאל הזיהום.

13. הגשת תוכנית לאישור המנהל, תוך 48 שעות, על ידי קבלן לאסבסט פריד לבצוע עבודת אסבסט, שתכלול בין היתר ובמידת הצורך:
- א. איסוף גושי אסבסט פריד שנשרו מהתקרה הפנימית וכל פסולת מזוהמת בסיבי אסבסט שתיווצר.
  - ב. שאיבה של חלל המבנה ומשטחים גלויים באמצעות שואבי אבק מסוג HEPA.
  - ג. העברת הפסולת להטמנה כפסולת אסבסט פריד.
  - ד. תיקון החיץ או הסרת האסבסט הפריד.
  - ה. בתום העבודה, ביצוע ניטור סביבתי לבדיקת רמת הסיבים באוויר טרם אכלוס או שימוש מחדש.

דו"ח אירוע אסבסט

1. תאריך ושעה בהם התרחש האירוע;
2. סיבת האירוע, תיאורו ואופן גילוי;
3. פירוט הפעולות שננקטו לטיפול באירוע (תיקון החיץ, איסוף פסולת אסבסט, ניקוי ושאיבה);
4. הגורמים המעורבים בטיפול;
5. תוצאות הניטור הסביבתי לאחר סיום הטיפול (יש לצרף דוח תוצאות מעבדה);
6. תאריך ושעת סיום האירוע;
7. הצהרות מנהל מבנה הציבור כי המידע שנמסר הוא מדויק, מלא ונכון, חתימה ותאריך;
8. הצהרת איש הקשר כי המידע שנמסר הוא מדויק, מלא ונכון, חתימה ותאריך;
9. חותמת בעל מבנה הציבור.

התוספת השנייה

(סעיף 4(ב))

1. סיליקה גבישית חופשית
2. סיבים קרמיים
3. סיבים סינטטיים זכוכיים

התוספת השלישית

(סעיף 60)

4. נהריה
5. מטה אשר
6. שלומי